

การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
The Evaluation of Master of Science Program In Industrial Management, Faculty of
Industrial Technology, Rajabhat Rajanagarindra University

ภูมิพัฒน์ ก่ำคำ¹, ชัชวาล มงคล², จักรพันธ์ ปิ่นทอง³, ฐาปนา นามประดิษฐ์⁴ และบุญส่ง พลสัมฤทธิ์⁵
¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
^{3,4,5}อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Abstract

This research aims to evaluate the Master of Science Program in Industrial Management Program, Faculty of Industrial Technology, Rajabhat Rajanagarindra University. There was investigate the context of the curriculum, the fundamental factors, and the processes, according to the opinion of the curriculum committee, lecturer, student and alumni. And to assess the desirable characteristics of graduate according to the opinions of the chief who command of the graduate. The 86 samples of the research population consisting of 5 curriculum committee, 21 lecturers, 12 students, 26 alumnis and 26 employers. The curriculum evaluation was conducted Stufflebeam's CIPP model. the data were collected by questionnaires. The statistics used for the analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were as follows :

- 1) The curriculum committee agree that overall and each aspect was at the highest level ($\mu = 4.57$). The most appropriate aspect was the fundamental factors, qualifications of students ($\mu = 4.75$). The last appropriate aspect was the context of the curriculum, curriculum content ($\mu = 4.43$).
- 2) The lecturer regard that overall and each aspect was at the high level ($\mu = 4.37$). The most appropriate aspect was the fundamental factors, qualifications of students ($\mu = 4.48$). The last appropriate aspect was the processes, teaching management and the context of the curriculum, curriculum structure and content ($\mu = 4.31$).
- 3) The student regard that overall and each aspect was at the high level ($\mu = 4.11$). The most appropriate aspect was the context of the curriculum, curriculum content ($\mu = 4.24$), curriculum objectives ($\mu = 4.18$). The last appropriate aspect was the processes, student's satisfaction and complaint management ($\mu = 3.90$).
- 4) The alumni regard that overall and each aspect was at the high level ($\mu = 4.21$). The most appropriate aspect was the context of the curriculum, curriculum content ($\mu = 4.37$). The last appropriate aspect was the processes, student's satisfaction and complaint management ($\mu = 4.02$).
- 5) The employer regard that overall and each aspect was at the high level ($\mu = 4.07$). The most appropriate aspect was the morality and ethics ($\mu = 4.17$) and the last appropriate aspect was the interpersonal skills and responsibilities ($\mu = 4.00$).

Keywords : Curriculum evaluation, Industrial Management, CIPP model

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 3 ด้าน คือ 1) บริบทของหลักสูตร 2) ปัจจัยเบื้องต้น และ 3) กระบวนการตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน นักศึกษาและศิษย์เก่า และเพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ประชากรประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน ผู้สอนจำนวน 21 คน นักศึกษาจำนวน 12 คน ศิษย์เก่าจำนวน 26 คน และผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 26 คน รวมทั้งหมด 86 คน การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) โดยใช้รูปแบบซิป (CIPP Model) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ($\mu = 4.75$) และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตร ($\mu = 4.43$)

2) ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ($\mu = 4.48$) และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : การจัดการเรียนการสอน ด้านบริบทของหลักสูตร : โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร ($\mu = 4.31$)

3) ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.11$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตร ($\mu = 4.24$) : วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\mu = 4.18$) และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน ($\mu = 3.90$)

4) ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของศิษย์เก่า พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.21$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตร ($\mu = 4.37$) และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ : ความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน ($\mu = 4.02$)

5) ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\mu = 4.17$) และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\mu = 4.00$)

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, การจัดการอุตสาหกรรม, รูปแบบซิป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญ ก้าวหน้าในทุกๆ ด้านได้นั้นย่อมต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ปัจจัย แต่ปัจจัยที่สำคัญก็คือคุณภาพของคนในชาติ ซึ่งคุณภาพของคนนั้นก็เกิดขึ้นจากการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ ที่จะเป็นส่วนช่วยสร้างเสริมศักยภาพ ความสามารถของคนให้มีคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาของประเทศชาติได้ การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบแบบแผนตามแผนปฏิบัติการหรือเอกสารหลักสูตรที่เขียนขึ้นโดยมียุทธวิธีเพื่อบรรลุเป้าหมายปลายทางที่พึงประสงค์ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2553,

หน้า 4) หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางหรือแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ (สิทธิพล อาจอินทร์, 2561, หน้า 2) โดยอาศัยบุคคลหลายฝ่าย ทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหาร หลักสูตรผู้ปกครอง ประชาชน และผู้ประกอบการเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตามจะไม่สำเร็จไปตามที่กำหนดได้ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและเป็นแนวทางในการให้การศึกษาคุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร ดังนั้นหลักสูตรที่ดีควรมีความทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ความ

ก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ และตอบสนองความต้องการของสังคม ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมด้านต่างๆ และตอบสนองความต้องการของสังคมตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมด้านต่างๆ ของผู้เรียน เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สันต์ธรรมบำรุง, 2547, หน้า 1) นับว่าหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษา นักศึกษาจะมีคุณภาพดีมากขึ้นเพียงใดนั้น หลักสูตรมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จึงมีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางวิชาการ

การพัฒนาหลักสูตรเป็นการทำให้หลักสูตรมีความทันสมัย และตรงกับความต้องการของสังคม ซึ่งการจะพัฒนาหลักสูตรได้นั้น จำเป็นต้องมีการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรทำให้ทราบถึงคุณค่าของหลักสูตร เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตร (สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ, 2561, หน้า 37) หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการศึกษา นักศึกษาจะมีคุณภาพดีมากขึ้นเพียงใดนั้นหลักสูตรมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ฉะนั้นการปรับปรุงแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จึงมีความจำเป็นเพราะสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และในปัจจุบันประเด็นสถานการณ์ที่ต้องพัฒนาเร่งด่วนเพื่อให้สภาพสังคมไทยและคุณลักษณะของคนไทยเป็นความจริงได้นั้น ต้องพัฒนาคุณภาพของคนไทยในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษากลุ่มผู้เรียนทุกระดับควรได้รับการเรียนการสอนแนวใหม่มีความสามารถเชิงคิดวิเคราะห์ประกอบกับครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับต้องมีการปลูกจิตสำนึก และกระตุ้นให้มีการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการสอนแนวใหม่จัดระบบการเรียนการสอน และหลักสูตรที่ทันสมัยโดยนำเทคโนโลยีวิทยาการต่างๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thailand Qualification Framework for Higher Education) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหลักสูตร ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, ออนไลน์) ดังนั้น การประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรสอดคล้อง และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พุทธศักราช 2558 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย และมีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทุกๆ 5 ปี (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2558, ออนไลน์)

จากการเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา วิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เริ่มมีการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2553 และมีการปรับปรุงหลักสูตรครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2559 เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ 5 ปี เป็นครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2663 ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินหลักสูตรทั้งระบบเพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพ และเพื่อวิเคราะห์อุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ได้กำหนดให้ต้องมีการประเมินหลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานกำหนด และการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ผลจากการประเมินครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ดำเนินการตามแนวคิดของ สตีฟเฟิลบีม (Danial L.Stufflebeam, 1990)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตรอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน อาจารย์ผู้สอนจำนวน 21 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาจำนวน 12 คน ผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 26 คน บัณฑิตจำนวน 26 คน รวม 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

1. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2559) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 4 ฉบับ คือ สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร สำหรับอาจารย์ผู้สอนสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วยตอนที่ 1 ข้อมูล

เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) ตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมินหลักสูตรในด้านต่างๆ เป็นแบบตรวจสอบรายการ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สร้างตามรูปแบบของลิเคิร์ต (Likert) ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended question)

2. แบบสอบถามการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ สำหรับบัณฑิตประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนตอนที่ 2 คำถามเพื่อการประเมินหลักสูตรในด้านต่างๆ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

3. แบบสอบถามประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านต่างๆ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ สำหรับการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) และเอกสารตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต ตามขอบเขตและแนวทางในการประเมินหลักสูตรที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ สำหรับผู้ใช้บัณฑิตประกอบด้วยคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (IOC หรือ Index of Consistency)

โดยหาค่าความสอดคล้องหรือค่าดัชนีความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว และมีความเที่ยงตรงไปทดลองใช้ (Try-out) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) จากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น พบว่า แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่มีความเชื่อมั่น 0.982 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเชื่อมั่น 0.931 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนมีความเชื่อมั่น 0.925 แบบสอบถามสำหรับศิษย์เก่ามีความเชื่อมั่น 0.897 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต มีความเชื่อมั่น 0.821

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตรอาจารย์ผู้สอน และสำหรับนักศึกษา ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับคืนมาร้อยละ 100

2. แบบสอบถาม สำหรับบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ โดยการคัดลอก URL ที่ได้จาก Google from จากนั้นเผยแพร่ลิงก์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านทางกลุ่ม Facebook, Line และ E-mail ได้รับการตอบกลับร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ และตรวจให้คะแนนตามที่กำหนด ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจะดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการประเมินหลักสูตร ในครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ใช้เกณฑ์ตามแนวทางของ วิไลพร วรจิตตานนท์ (2549, หน้า 139) และการกำหนดเกณฑ์ร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม กำหนดเกณฑ์และการแปลความหมายในการประเมินหลักสูตรจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51-5.00 ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 ความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า

1.1 สถานภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่ามีคณาจารย์ระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน คณาจารย์ระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 2 คน และอาจารย์ จำนวน 2 คน

1.2 ผลการประเมินหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นผู้เข้าศึกษา ด้านที่รองลงมา คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นโครงสร้างหลักสูตร และด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ข้อความชัดเจนของวัตถุประสงค์และปรัชญา และข้อความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ ข้อความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นโครงสร้างของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับแรกคือ ข้อจำนวนหน่วยกิตรวมของวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ ข้อจำนวนหน่วยกิตรวมของวิชาเฉพาะด้าน

3) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดลำดับแรกคือ ข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รองลงมาคือมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเหมาะสม ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย 2 ข้อคือ ข้อเนื้อหาของหลักสูตรมีความน่าสนใจและทันสมัย และข้อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับสูงได้

4) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติ ผู้เข้าศึกษาและแผนการศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด

5) ด้านกระบวนการ ประเด็นการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมลำดับแรกคือ มีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือมีรายวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ข้อที่มีความเหมาะสม

ลำดับสุดท้ายมีจำนวน 6 ข้อคือ ข้อมีการจัดผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ตรงตามวิชาที่สอน ข้อมีโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ด้านวิชาการและวิชาชีพ ข้อมีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ข้อมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ข้อมีการแนะนำข้อมูลทุนการศึกษา และการศึกษาต่อมีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

6) ด้านกระบวนการ ประเด็นการบริหารและพัฒนาอาจารย์ในหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับแรกคือ ข้อมีแผนพัฒนาอาจารย์ให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ ข้อมีการสนับสนุนให้ทำผลงานวิชาการ

2. ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่า

2.1 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอน พบว่ามีคณาจารย์ระดับปริญญาโท จำนวน 3 คน คณาจารย์ระดับปริญญาเอก จำนวน 18 คน ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ จำนวน 9 คน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 8 คน และรองศาสตราจารย์ จำนวน 4 คน

2.2 ผลการประเมินหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความเหมาะสมในลำดับแรกคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ด้านที่มีความเหมาะสมรองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ประเด็นการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นโครงสร้างของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี 2 ข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และปรัชญา ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติ ผู้เข้าศึกษา มีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นแผนการศึกษามีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ แผนการศึกษามีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากง่ายไปหายากตามขั้นปี

3) ด้านกระบวนการ ประเด็นการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดสองลำดับแรกคือ มีการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมประชุมอบรมสัมมนาทางวิชาการ และข้อมีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการซึ่งมีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดสองลำดับคือ มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงได้ และข้อมีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากการทำวิจัยหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า

3.1 สถานภาพของนักศึกษา พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 8 คน เพศหญิง จำนวน 4 คน มีอายุ 25-30 ปี จำนวน 2 คน มีอายุ 31-35 ปี จำนวน 2 คน มีอายุ 36-40 ปี จำนวน 5 คน มีอายุ 41-45 ปี จำนวน 2 คน และอื่น ๆ หรือมากกว่าอายุที่ระบุ จำนวน 1 คน อยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 4 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 8 คน

3.2 ผลการประเมินหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดลำดับแรกคือ ด้านกระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน รองลงมาคือด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร ด้านที่มีความเหมาะสมสองลำดับสุดท้ายคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร และด้านกระบวนการประเด็นการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีเพียงข้อความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของคณะที่อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนประเด็นเนื้อหาของหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือมีความน่าสนใจและทันสมัย

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดสองลำดับสุดท้ายคือ มีการส่งเสริมให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ และกล้าแสดงความคิดเห็น และข้อมีความรู้และประสบการณ์ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ

3) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นทรัพยากรดำเนินการ มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดสองลำดับแรกคือ มีห้องปฏิบัติการที่มีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อการปฏิบัติ รองลงมาคือ มีแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อย่างเพียงพอ ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ มีห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าตำราในการเรียนการสอนเพียงพอ

4) ด้านกระบวนการ ประเด็นการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดสองลำดับแรกคือ มีการเรียนการสอนตามแผนบริหารการสอน (มคอ.3) และข้อมีการให้ผู้มีประสบการณ์ทางวิชาการหรือทางวิชาชีพ จากหน่วยงานหรือชุมชนภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดสองลำดับคือ มีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง และข้อมีการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาสามารถศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5) ด้านกระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียน มีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ ข้อมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรโดยภาพรวม ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ มีการนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุงแก้ไข

4. ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของศิษย์เก่า พบว่า

4.1 สถานภาพของศิษย์เก่า พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 18 คน เพศหญิง จำนวน 8 คน สถานภาพการได้งานทำในปัจจุบัน ทำงานแล้ว จำนวน 24 คน และประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน

4.2 ผลการประเมินหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร และประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการข้อร้องเรียนเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร โดยรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ มีความน่าสนใจและทันสมัย

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ มีการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักศึกษา

3) ด้านกระบวนการ ประเด็นการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมสูงสุดลำดับแรกคือ มีการส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าและการทำงานร่วมกัน ข้อที่มีความเหมาะสมต่ำสุดคือ มีการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

4) ด้านกระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษา และการจัดการข้อร้องเรียน มีความเหมาะสมโดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตพบว่า

5.1 สถานภาพของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน เพศหญิง จำนวน 3 คน มีอายุการทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 10 คน 1-5 ปี จำนวน 1 คน 6-10 ปี จำนวน 5 คน 11-15 ปี จำนวน 18 คน และมากกว่า 15 ปี จำนวน 2 คน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 คน บริษัทเอกชน จำนวน 21 คน และอื่น ๆ จำนวน 2 คน

5.2 ผลการประเมินหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และข้อที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือมีความเคารพกฎระเบียบของสังคม

2) ด้านความรู้ มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีความสามารถในการศึกษาหาความรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ มีความรู้ที่ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3) ด้านปัญญา มีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีความเหมาะสม โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบในงานของตนเองและส่วนรวม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป

5) ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศกับบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ มีจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553) ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ (2560, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาการประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ผลลัพธ์ของหลักสูตรมีภาพรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร ในการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร แผนการศึกษา คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 (ฉบับใหม่) นอกจากนี้หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับสูงได้ สอดคล้องกับ ไทเลอร์ (Tylor, 1969, p. 37) กล่าวว่า การออกแบบหลักสูตรที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการและ

ความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมนั้น ต้องพิจารณาสิ่งที่กำหนดหลักสูตรรวมถึงด้านวิชาการและด้าน คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าการประเมิน หลักสูตรมีความเหมาะสม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น : คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านบริบทของ หลักสูตร : โครงสร้างของหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับ สุดท้าย คือ ด้านบริบทของหลักสูตร : เนื้อหาของหลักสูตรทั้งนี้อาจ เนื่องจากภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ยังมีการจัดสรรเวลาเรียนที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงเท่าที่ควร

2. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553) ศึกษาการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ และชนิดา พันธ์พานิชย์ (2560, หน้า 82) ได้ทำการ ศึกษาการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี พบว่า ผลลัพธ์ของหลักสูตรมีภาพรวมความพึงพอใจอยู่ใน ระดับมากที่สุด นคร ละลอกน้ำ (2559, หน้า 108) ประเมินหลักสูตร และความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตสาขา วิชาเทคโนโลยีการศึกษา (หลักสูตรต่อเนื่อง) พบว่า ผลการประเมิน หลักสูตรโดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการ ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาระทรวง ศึกษาธิการ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นไปตามข้อบังคับของ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ว่าด้วย การจัดการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2550 (ฉบับใหม่) สำหรับด้านที่มีเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ อุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุงปี พ.ศ. 2559) มีคุณสมบัติผู้เข้า ศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านบริบทของ หลักสูตร ประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ยังขาดความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความสอดคล้อง กับสภาพสังคมปัจจุบันบางประการในยุคประเทศไทย 4.0 และยุค ศตวรรษที่ 21

3. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา มีความเหมาะสม โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชนิดา พันธ์พานิชย์ (2560, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและ สาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ด้าน กระบวนการความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ใน ระดับมากและในด้านผลผลิต ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์ และนักศึกษายู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) กำหนดวัตถุประสงค์ และปรัชญา สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับ

พันธ์พานิชย์ (2560, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง และสาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ด้าน กระบวนการความคิดเห็นส่วนใหญ่ ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ใน ระดับมากและในด้านผลผลิต ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์ และนักศึกษายู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) กำหนดวัตถุประสงค์ และปรัชญา สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สภาพสังคมปัจจุบัน ใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการ ศึกษาต่อในระดับสูงได้

สำหรับด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือด้านบริบทของ หลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของ หลักสูตรมีความสอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของ ผู้เรียน และหลักสูตรมีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ เหมาะสมกับหน่วยกิตรวม ที่กำหนดในหลักสูตร

ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้าน กระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการ ข้อร้องเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่องทางการร้องเรียน ผู้ดูแล สิ่งสนับสนุนทางการศึกษา การนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุง ยังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยพบการร้องเรียน จากนักศึกษา

4. ผลการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของศิษย์เก่า มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ชนิดา พันธ์พานิชย์ (2560, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาการประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและ สาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) สำนักวิชา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ด้าน กระบวนการความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ใน ระดับมากและในด้านผลผลิต ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของอาจารย์ และนักศึกษายู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) กำหนดวัตถุประสงค์ และปรัชญา สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับ

สภาพสังคมปัจจุบัน ใช้เป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพ และการ ศึกษาต่อในระดับสูงได้

สำหรับด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านบริบทของ หลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เนื้อหา ของหลักสูตรมีความสอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของ ผู้เรียน และหลักสูตร มีสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ เหมาะสมกับหน่วยกิตรวม ที่กำหนดในหลักสูตร

ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้าน กระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษาและการจัดการ ข้อร้องเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากช่องทางการร้องเรียน ผู้ดูแล สิ่งสนับสนุนทางการศึกษา การนำผลการร้องเรียนไปปรับปรุงยังมิ มีการดำเนินการค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยพบการร้องเรียนจาก นักศึกษา

5. ผลการประเมินหลักสูตรคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตาม ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า มีคุณภาพโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านที่มีความ เหมาะสมลำดับสุดท้ายคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ นคร ละลอกน้ำ (2559, หน้า 119) การประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต การ ศึกษาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา (หลักสูตรต่อเนื่อง) ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมและรายข้อมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ได้ดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ สมรรถนะของบัณฑิต สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานความรู้และ สมรรถนะของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาของ ครูสภา ส่งเสริมด้านความรู้ประสบการณ์ เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับ การปฏิบัติ เพื่อพร้อมเป็นผู้บริหารในอนาคต

สำหรับด้านที่มีคุณภาพมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับ นพพร แหยมแสง (2560, หน้า 95) ได้ทำการประเมิน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการอุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง ปี พ.ศ. 2559) ส่งเสริมและ พัฒนาให้นักศึกษา มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถ ในการทำงานร่วม

กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกำหนด ในเนื้อหารายวิชาและ สอดแทรก ในการเรียนการสอน เรียนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ มีการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้มี ประสบการณ์รอบรู้รอบด้าน และมีการวัดและประเมินผลหลายด้าน ทั้งความรู้ พฤติกรรม การแสดงออก ฝึกทักษะการคิดอย่างมี วิจาร์ณญาณและเป็นระบบ การคิดวิเคราะห์ การกล้าแสดงออก การคิด กล้าตัดสินใจให้กับผู้เรียน ผลการประเมิน พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความเหมาะสมในลำดับแรก

ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจากผู้เรียนยังขาดประสบการณ์ ทางด้านการบริหาร จึงอาจขาด ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการนำหลักการ และทฤษฎี ที่สำคัญตามศาสตร์ที่ศึกษาไปประยุกต์ใช้ และยังขาดการสื่อสาร การประสานการทำงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้สอน พบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ดังนั้น ควรนำไปเป็นแนวทางการปรับปรุง เนื้อหาให้มีความชัดเจน ให้มีความน่าสนใจและทันสมัย ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงและยุคสมัยที่เปลี่ยนไปมากขึ้น
2. จากผลการวิจัยนักศึกษาและศิษย์เก่ามีความคิดเห็นว่ ด้านกระบวนการ ประเด็นความพึงพอใจของนักศึกษา และการ จัดการข้อร้องเรียน มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย เนื่องจากโดยรวมอาจ จะมีช่องทางในการร้องเรียนและการประสานงานไม่ดีเท่าที่ควร
3. จากผลการวิจัยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่ ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยลำดับ สุดท้าย ควรมีการฝึกทักษะความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะการเป็นผู้นำ และควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง
4. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรไปเป็นแนวทาง ในการดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรประเมินหลักสูตรด้านความคาดหวังผลลัพธ์การ เรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
2. ควรประเมินหลักสูตรเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างของ หลักสูตร รายวิชา และเนื้อหาวิชา
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยี

อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่เปิดสอนในหลักสูตรสาขาวิชาเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. เข้าถึงได้จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews2/news2.pdf> (20 ตุลาคม 2562).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/criterion58/criterion_b58.PDF (25 ตุลาคม 2562).
- ขมิษฐา พันธุ์พาณิชย์. (2560). การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้าง และสาธารณูปโภค (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555). สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- นคร ละลอกน้ำ. (2559). การประเมินหลักสูตรและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต : กรณีศึกษาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา (หลักสูตรต่อเนื่อง). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 10(3).
- นพพร แหยมแสง. (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์.

- มาเรียม นิลพันธุ์. (2553). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.
- วิไลพร วรจิตตานนท์. (2549). วิจัยทางการศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2547). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2561). การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2553). การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ. (2561). แนวคิดและแนวทาง : การประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (1990). *Systematic evaluation*. Boston : Kluwer-Nijhoff.
- Taylor, R.W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.